

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Національний технічний університет України

“Київський політехнічний інститут”

Фізико-Технічний інститут

КОМП'ЮТЕРНИЙ ПРАКТИКУМ №1
за семестровий курс предмету
«Симетрична криптографія»

Роботу виконав:

Студент групи ФІ-04

Беш Радомир

Приймав:

Чорний Олег Миколайович

Київ-2023

КОМП'ЮТЕРНИЙ ПРАКТИКУМ №1

Експериментальна оцінка ентропії на символ джерела відкритого тексту

Мета роботи:

Засвоєння понять ентропії на символ джерела та його надлишковості, вивчення та порівняння різних моделей джерела відкритого тексту для наближеного визначення ентропії, набуття практичних навичок щодо оцінки ентропії на символ джерела.

Порядок виконання роботи:

0. Уважно прочитати методичні вказівки до виконання комп'ютерного практикуму.
1. Написати програми для підрахунку частот букв і частот біграм в тексті, а також підрахунку H_1 та H_2 за безпосереднім означенням. Підрахувати частоти букв та біграм, а також значення H_1 та H_2 на довільно обраному тексті російською мовою достатньої довжини (щонайменше 1Мб), де імовірності замінити відповідними частотами. Також одержати значення H_1 та H_2 на тому ж тексті, в якому вилучено всі пробіли.
2. За допомогою програми CoolPinkProgram оцінити значення $H^{(10)}$, $H^{(20)}$, $H^{(30)}$.
3. Використовуючи отримані значення ентропії, оцінити надлишковість російської мови в різних моделях джерела.

Хід роботи

- 1) Пошук частот букв і біграм в тексті та H_1 , H_2

Результати:

'a': {'1.78e-03',
'a': '0',
'б': '8.58e-04',
'в': '5.02e-03',
'г': '1.16e-03',
'д': '1.78e-03',
'е': '1.64e-03',
'ж': '1.47e-03',
'з': '2.38e-03',
'и': '5.11e-04',
'й': '8.03e-04',
'к': '4.41e-03',
'л': '4.61e-03',
'м': '2.82e-03',
'н': '5.59e-03',
'о': '9.27e-05',

'п': '1.02e-03',
 'р': '3.29e-03',
 'с': '4.04e-03',
 'т': '5.04e-03',
 'у': '8.24e-05',
 'ф': '8.24e-05',
 'х': '1.15e-03',
 'ц': '1.38e-03',
 'ч': '1.18e-03',
 'ш': '1.14e-03',
 'щ': '2.09e-04',
 'ъ': '0',
 'ы': '0',
 'ь': '0',
 'э': '6.87e-06',
 'ю': '1.31e-03',
 'я': '1.37e-03'}},
 'б': {' ': '2.61e-04',
 'а': '8.58e-04',
 'б': '3.43e-06',
 'в': '2.06e-05',
 'г': '0',
 'д': '3.43e-05',
 'е': '1.80e-03',
 'ж': '6.18e-05',
 'з': '1.03e-05',
 'и': '9.71e-04',
 'й': '0',
 'к': '5.49e-05',
 'л': '8.48e-04',
 'м': '1.27e-04',
 'н': '4.53e-04',
 'о': '2.92e-03',
 'п': '3.43e-05',
 'р': '9.99e-04',
 'с': '3.30e-04',
 'т': '1.03e-05',
 'у': '1.14e-03',
 'ф': '0',
 'х': '1.82e-04',
 'ц': '0',
 'ч': '0',
 'ш': '6.87e-06',
 'щ': '5.05e-04',
 'ъ': '2.40e-04',
 'ы': '1.84e-03',
 'ь': '5.49e-05',
 'э': '0',
 'ю': '2.75e-05',
 'я': '2.33e-04'}},
 'в': {' ': '7.68e-03',
 'а': '5.02e-03',
 'б': '1.37e-05',
 'в': '8.58e-05',
 'г': '1.37e-05',
 'д': '1.61e-04',
 'е': '3.76e-03',

'ж': '3.43e-06',
 'з': '3.71e-04',
 'и': '2.45e-03',
 'й': '0',
 'к': '6.38e-04',
 'л': '1.37e-03',
 'м': '1.85e-04',
 'н': '2.09e-03',
 'о': '7.24e-03',
 'п': '2.88e-04',
 'р': '1.03e-03',
 'с': '2.67e-03',
 'т': '3.36e-04',
 'у': '5.22e-04',
 'ф': '0',
 'х': '3.43e-06',
 'ц': '4.81e-05',
 'ч': '1.13e-04',
 'ш': '5.18e-04',
 'щ': '2.06e-05',
 'ъ': '0',
 'ы': '2.38e-03',
 'ь': '1.10e-04',
 'э': '0',
 'ю': '0',
 'я': '3.36e-04'},
 'Г': {' ': '4.39e-04',
 'а': '1.16e-03',
 'б': '0',
 'в': '4.81e-05',
 'г': '6.87e-06',
 'д': '6.14e-04',
 'е': '4.94e-04',
 'ж': '0',
 'з': '0',
 'и': '8.72e-04',
 'й': '0',
 'к': '7.21e-05',
 'л': '8.10e-04',
 'м': '3.43e-06',
 'н': '3.19e-04',
 'о': '6.48e-03',
 'п': '0',
 'р': '1.13e-03',
 'с': '4.46e-05',
 'т': '2.40e-05',
 'у': '6.28e-04',
 'ф': '0',
 'х': '0',
 'ц': '0',
 'ч': '1.03e-05',
 'ш': '1.72e-05',
 'щ': '0',
 'ъ': '0',
 'ы': '0',
 'ь': '0',
 'э': '0',

'ю': '3.43e-06',
 'я': '0'},
 'д': {' ': '1.15e-03',
 'а': '4.93e-03',
 'б': '1.72e-05',
 'в': '4.77e-04',
 'г': '1.34e-04',
 'д': '1.20e-04',
 'е': '4.40e-03',
 'ж': '3.09e-05',
 'з': '2.40e-05',
 'и': '2.12e-03',
 'й': '0',
 'к': '2.75e-04',
 'л': '9.13e-04',
 'м': '4.46e-05',
 'н': '1.69e-03',
 'о': '3.66e-03',
 'п': '2.09e-04',
 'р': '8.68e-04',
 'с': '7.07e-04',
 'т': '6.52e-05',
 'у': '1.29e-03',
 'ф': '0',
 'х': '2.40e-05',
 'ц': '2.06e-05',
 'ч': '1.17e-04',
 'ш': '7.90e-05',
 'щ': '0',
 'ъ': '1.03e-05',
 'ы': '5.08e-04',
 'ь': '2.30e-04',
 'э': '1.72e-05',
 'ю': '1.37e-05',
 'я': '2.61e-04'}},
 'е': {' ': '1.87e-02',
 'а': '1.99e-04',
 'б': '5.84e-04',
 'в': '1.82e-03',
 'г': '2.12e-03',
 'д': '3.22e-03',
 'е': '1.39e-03',
 'ж': '5.80e-04',
 'з': '1.67e-03',
 'и': '2.27e-04',
 'й': '2.51e-03',
 'к': '1.30e-03',
 'л': '4.27e-03',
 'м': '3.85e-03',
 'н': '1.01e-02',
 'о': '4.22e-04',
 'п': '1.04e-03',
 'р': '6.85e-03',
 'с': '4.79e-03',
 'т': '5.10e-03',
 'у': '1.27e-04',
 'ф': '8.93e-05',

'x': '8.55e-04',
 'ц': '4.53e-04',
 'ч': '7.35e-04',
 'ш': '6.04e-04',
 'щ': '4.91e-04',
 'ъ': ' 0',
 'ы': ' 0',
 'ь': ' 0',
 'э': '2.40e-05',
 'ю': '2.81e-04',
 'я': '1.27e-04'},
 'ж': {' ': '1.20e-04',
 'а': '9.58e-04',
 'б': '5.15e-05',
 'в': ' 0',
 'г': '1.03e-05',
 'д': '6.38e-04',
 'е': '3.95e-03',
 'ж': '6.87e-06',
 'з': ' 0',
 'и': '9.58e-04',
 'й': ' 0',
 'к': '9.27e-05',
 'л': ' 0',
 'м': '6.87e-06',
 'н': '1.04e-03',
 'о': '1.72e-05',
 'п': '3.43e-06',
 'р': '3.43e-06',
 'с': '6.18e-05',
 'т': ' 0',
 'у': '1.13e-04',
 'ф': '3.43e-06',
 'х': ' 0',
 'ц': ' 0',
 'ч': '2.06e-05',
 'ш': ' 0',
 'щ': ' 0',
 'ъ': ' 0',
 'ы': ' 0',
 'ь': '4.46e-05',
 'э': ' 0',
 'ю': ' 0',
 'я': ' 0'},
 'з': {' ': '1.35e-03',
 'а': '3.86e-03',
 'б': '1.75e-04',
 'в': '7.86e-04',
 'г': '1.89e-04',
 'д': '8.10e-04',
 'е': '3.88e-04',
 'ж': '5.49e-05',
 'з': '1.03e-05',
 'и': '8.51e-04',
 'й': ' 0',
 'к': '1.48e-04',
 'л': '1.34e-04',

'м': '5.77e-04',
 'н': '9.37e-04',
 'о': '8.51e-04',
 'п': '1.03e-04',
 'р': '2.51e-04',
 'с': '3.09e-05',
 'т': '3.43e-06',
 'у': '4.60e-04',
 'ф': ' 0',
 'х': '3.43e-06',
 'ц': '2.75e-05',
 'ч': '3.43e-06',
 'ш': ' 0',
 'щ': ' 0',
 'ъ': '1.37e-05',
 'ы': '2.64e-04',
 'ь': '8.93e-05',
 'э': '6.87e-06',
 'ю': '9.95e-05',
 'я': '2.44e-04'}},
 'и': { ' ': '1.83e-02',
 'а': '4.77e-04',
 'б': '4.33e-04',
 'в': '2.69e-03',
 'г': '4.77e-04',
 'д': '1.02e-03',
 'е': '3.33e-03',
 'ж': '2.78e-04',
 'з': '2.47e-03',
 'и': '2.07e-03',
 'й': '1.78e-03',
 'к': '2.68e-03',
 'л': '3.17e-03',
 'м': '3.29e-03',
 'н': '3.29e-03',
 'о': '4.84e-04',
 'п': '3.02e-04',
 'р': '1.50e-03',
 'с': '2.24e-03',
 'т': '4.30e-03',
 'у': '5.84e-05',
 'ф': '7.90e-05',
 'х': '2.29e-03',
 'ц': '6.66e-04',
 'ч': '1.96e-03',
 'ш': '2.78e-04',
 'щ': '1.48e-04',
 'ъ': ' 0',
 'ы': ' 0',
 'ь': ' 0',
 'э': ' 0',
 'ю': '8.38e-04',
 'я': '3.08e-03'}},
 'й': { ' ': '7.51e-03',
 'а': ' 0',
 'б': ' 0',
 'в': ' 0',

'Г': '6.52e-05',
 'Д': '1.17e-04',
 'Е': '6.87e-06',
 'Ж': ' 0',
 'З': '6.87e-06',
 'И': ' 0',
 'Й': ' 0',
 'К': '9.27e-05',
 'Л': ' 0',
 'М': '7.21e-05',
 'Н': '5.66e-04',
 'О': '3.81e-04',
 'П': '1.72e-05',
 'Р': '6.87e-06',
 'С': '1.37e-03',
 'Т': '1.41e-04',
 'У': ' 0',
 'Ф': '3.43e-06',
 'Х': '3.43e-06',
 'Ц': '7.55e-05',
 'Ч': '2.78e-04',
 'Ш': '2.37e-04',
 'Щ': ' 0',
 'Ъ': ' 0',
 'Ы': ' 0',
 'Ь': ' 0',
 'Э': ' 0',
 'Ю': ' 0',
 'Я': ' 0'},
 'к': {' ': '3.59e-03',
 'а': '5.42e-03',
 'б': '1.37e-05',
 'в': '1.30e-04',
 'г': '3.43e-06',
 'д': '3.43e-06',
 'е': '6.49e-04',
 'ж': '2.13e-04',
 'з': '3.43e-06',
 'и': '3.89e-03',
 'й': ' 0',
 'к': '2.75e-05',
 'л': '4.81e-04',
 'м': '2.06e-05',
 'н': '9.27e-05',
 'о': '8.34e-03',
 'п': '2.06e-05',
 'р': '2.23e-03',
 'с': '3.16e-04',
 'т': '1.40e-03',
 'у': '1.25e-03',
 'ф': ' 0',
 'х': '2.75e-05',
 'ц': '5.15e-05',
 'ч': ' 0',
 'ш': '1.72e-05',
 'щ': ' 0',
 'ъ': ' 0',

'ы': ' 0',
 'ь': ' 0',
 'э': ' 0',
 'ю': ' 0',
 'я': ' 0'},
 'л': { ' ': '1.69e-03',
 'а': '3.38e-03',
 'б': '6.52e-05',
 'в': '6.87e-06',
 'г': '1.75e-04',
 'д': '9.95e-05',
 'е': '5.33e-03',
 'ж': '3.95e-04',
 'з': ' 0',
 'и': '5.79e-03',
 'й': ' 0',
 'к': '3.71e-04',
 'л': '4.26e-04',
 'м': ' 0',
 'н': '7.38e-04',
 'о': '3.44e-03',
 'п': '3.43e-05',
 'р': ' 0',
 'с': '2.75e-04',
 'т': '2.75e-05',
 'у': '1.18e-03',
 'ф': ' 0',
 'х': ' 0',
 'ц': ' 0',
 'ч': '1.03e-04',
 'ш': '1.03e-05',
 'щ': ' 0',
 'ъ': ' 0',
 'ы': '4.26e-04',
 'ь': '4.57e-03',
 'э': ' 0',
 'ю': '9.27e-04',
 'я': '1.73e-03'}},
 'м': { ' ': '7.68e-03',
 'а': '2.45e-03',
 'б': '9.27e-05',
 'в': '1.03e-05',
 'г': '3.43e-06',
 'д': '1.03e-05',
 'е': '3.99e-03',
 'ж': '6.87e-06',
 'з': '1.72e-05',
 'и': '3.47e-03',
 'й': ' 0',
 'к': '8.93e-05',
 'л': '2.20e-04',
 'м': '1.24e-04',
 'н': '9.75e-04',
 'о': '3.86e-03',
 'п': '2.33e-04',
 'р': '3.09e-05',
 'с': '1.65e-04',

'т': ' 0',
 'у': '1.62e-03',
 'ф': '3.43e-05',
 'х': ' 0',
 'ц': '1.72e-05',
 'ч': '1.72e-05',
 'ш': '1.03e-05',
 'щ': ' 0',
 'ъ': ' 0',
 'ы': '1.01e-03',
 'ь': '3.09e-05',
 'э': ' 0',
 'ю': ' 0',
 'я': '2.99e-04'}},
 'н': { ' ': '1.84e-03',
 'а': '1.06e-02',
 'б': '8.58e-05',
 'в': '2.40e-05',
 'г': '1.68e-04',
 'д': '5.80e-04',
 'е': '9.67e-03',
 'ж': '6.87e-06',
 'з': '3.43e-05',
 'и': '9.95e-03',
 'й': ' 0',
 'к': '6.04e-04',
 'л': ' 0',
 'м': '3.09e-05',
 'н': '4.21e-03',
 'о': '1.16e-02',
 'п': '1.37e-05',
 'р': '2.23e-04',
 'с': '1.04e-03',
 'т': '1.81e-03',
 'у': '1.55e-03',
 'ф': '1.96e-04',
 'х': '3.43e-06',
 'ц': '3.47e-04',
 'ч': '1.06e-04',
 'ш': '2.40e-05',
 'щ': '1.72e-05',
 'ъ': ' 0',
 'ы': '5.57e-03',
 'ь': '5.77e-04',
 'э': ' 0',
 'ю': '6.52e-05',
 'я': '9.61e-04'}},
 'о': { ' ': '1.90e-02',
 'а': '1.03e-05',
 'б': '4.79e-03',
 'в': '8.25e-03',
 'г': '4.50e-03',
 'д': '5.29e-03',
 'е': '2.79e-03',
 'ж': '2.10e-03',
 'з': '1.48e-03',
 'и': '7.62e-04',

'й': '4.57e-03',
 'к': '1.63e-03',
 'л': '5.67e-03',
 'м': '5.11e-03',
 'н': '5.25e-03',
 'о': '6.21e-04',
 'п': '1.96e-03',
 'р': '5.90e-03',
 'с': '6.88e-03',
 'т': '6.66e-03',
 'у': '7.90e-05',
 'ф': '2.44e-04',
 'х': '3.47e-04',
 'ц': '1.82e-04',
 'ч': '1.61e-03',
 'ш': '4.91e-04',
 'щ': '2.20e-04',
 'ъ': '0',
 'ы': '0',
 'ь': '0',
 'э': '1.34e-04',
 'ю': '1.44e-04',
 'я': '7.07e-04'},
 'п': {' ': '3.67e-04',
 'а': '1.72e-03',
 'б': '0',
 'в': '6.18e-05',
 'г': '3.43e-05',
 'д': '3.43e-06',
 'е': '2.78e-03',
 'ж': '0',
 'з': '3.43e-06',
 'и': '7.90e-04',
 'й': '0',
 'к': '3.43e-05',
 'л': '1.24e-03',
 'м': '0',
 'н': '2.03e-04',
 'о': '1.06e-02',
 'п': '2.16e-04',
 'р': '7.65e-03',
 'с': '3.78e-05',
 'т': '6.87e-05',
 'у': '6.76e-04',
 'ф': '0',
 'х': '0',
 'ц': '1.72e-05',
 'ч': '6.87e-06',
 'ш': '3.43e-06',
 'щ': '0',
 'ъ': '0',
 'ы': '3.95e-04',
 'ь': '3.43e-06',
 'э': '3.43e-06',
 'ю': '0',
 'я': '1.48e-04'},
 'р': {' ': '1.08e-03',

'а': '8.94e-03',
 'б': '9.61e-05',
 'в': '5.18e-04',
 'г': '3.33e-04',
 'д': '2.09e-04',
 'е': '6.42e-03',
 'ж': '3.67e-04',
 'з': '6.52e-05',
 'и': '4.14e-03',
 'й': '0',
 'к': '1.85e-04',
 'л': '4.12e-05',
 'м': '9.37e-04',
 'н': '9.51e-04',
 'о': '9.97e-03',
 'п': '1.61e-04',
 'р': '2.23e-04',
 'с': '7.17e-04',
 'т': '8.86e-04',
 'у': '2.52e-03',
 'ф': '5.77e-04',
 'х': '9.95e-05',
 'ц': '2.75e-05',
 'ч': '3.43e-05',
 'ш': '2.27e-04',
 'щ': '1.37e-05',
 'ъ': '0',
 'ы': '1.51e-03',
 'ь': '4.87e-04',
 'э': '1.72e-05',
 'ю': '5.49e-05',
 'я': '9.65e-04'}},
 'с': {' ': '2.89e-03',
 'а': '1.33e-03',
 'б': '1.06e-04',
 'в': '1.30e-03',
 'г': '3.43e-05',
 'д': '2.75e-04',
 'е': '3.17e-03',
 'ж': '1.37e-05',
 'з': '0',
 'и': '2.08e-03',
 'й': '0',
 'к': '4.87e-03',
 'л': '2.46e-03',
 'м': '4.63e-04',
 'н': '9.68e-04',
 'о': '3.22e-03',
 'п': '1.73e-03',
 'р': '5.63e-04',
 'с': '1.31e-03',
 'т': '1.19e-02',
 'у': '1.45e-03',
 'ф': '3.09e-05',
 'х': '2.03e-04',
 'ц': '4.46e-05',
 'ч': '2.75e-04',

'ш': '1.58e-04',
 'щ': '0',
 'ъ': '1.03e-05',
 'ы': '2.37e-04',
 'ь': '1.27e-03',
 'э': '0',
 'ю': '6.52e-05',
 'я': '3.11e-03'},
 'т': {' ': '6.72e-03',
 'а': '6.41e-03',
 'б': '3.09e-05',
 'в': '2.91e-03',
 'г': '2.75e-05',
 'д': '8.93e-05',
 'е': '4.98e-03',
 'ж': '0',
 'з': '6.87e-06',
 'и': '5.30e-03',
 'й': '0',
 'к': '6.90e-04',
 'л': '1.17e-04',
 'м': '6.52e-05',
 'н': '1.43e-03',
 'о': '1.13e-02',
 'п': '3.43e-05',
 'р': '2.66e-03',
 'с': '2.03e-03',
 'т': '3.43e-05',
 'у': '1.61e-03',
 'ф': '3.43e-06',
 'х': '5.49e-05',
 'ц': '0',
 'ч': '3.43e-05',
 'ш': '0',
 'щ': '3.43e-06',
 'ъ': '0',
 'ы': '1.07e-03',
 'ь': '5.28e-03',
 'э': '1.37e-05',
 'ю': '2.75e-05',
 'я': '6.52e-04'},
 'у': {' ': '5.00e-03',
 'а': '2.33e-04',
 'б': '5.08e-04',
 'в': '3.23e-04',
 'г': '6.73e-04',
 'д': '2.05e-03',
 'е': '3.02e-04',
 'ж': '1.35e-03',
 'з': '1.37e-04',
 'и': '1.37e-05',
 'й': '6.18e-05',
 'к': '1.25e-03',
 'л': '5.46e-04',
 'м': '7.41e-04',
 'н': '3.12e-04',
 'о': '6.87e-06',

'п': '1.41e-03',
 'р': '6.66e-04',
 'с': '1.42e-03',
 'т': '1.51e-03',
 'у': ' 0',
 'ф': ' 0',
 'х': '1.61e-04',
 'ц': '3.78e-05',
 'ч': '1.13e-03',
 'ш': '2.23e-04',
 'щ': '4.36e-04',
 'ъ': ' 0',
 'ы': '3.43e-06',
 'ь': ' 0',
 'э': '3.43e-06',
 'ю': '1.26e-03',
 'я': '4.81e-05'}},
 'ф': {' ': '6.11e-04',
 'а': '2.09e-04',
 'б': ' 0',
 'в': ' 0',
 'г': ' 0',
 'д': ' 0',
 'е': '3.40e-04',
 'ж': ' 0',
 'з': ' 0',
 'и': '2.75e-04',
 'й': ' 0',
 'к': ' 0',
 'л': '1.03e-04',
 'м': '3.43e-06',
 'н': '1.72e-05',
 'о': '3.78e-04',
 'п': ' 0',
 'р': '6.73e-04',
 'с': '1.72e-05',
 'т': '1.37e-05',
 'у': '3.78e-05',
 'ф': '7.90e-05',
 'х': ' 0',
 'ц': ' 0',
 'ч': '3.43e-06',
 'ш': ' 0',
 'щ': ' 0',
 'ъ': ' 0',
 'ы': '6.87e-06',
 'ь': ' 0',
 'э': ' 0',
 'ю': ' 0',
 'я': ' 0'}},
 'х': {' ': '5.54e-03',
 'а': '4.70e-04',
 'б': '3.43e-06',
 'в': '2.13e-04',
 'г': ' 0',
 'д': '3.43e-06',
 'е': '3.02e-04',

'ж': ' 0',
 'з': ' 0',
 'и': '1.37e-04',
 'й': ' 0',
 'к': ' 0',
 'л': '3.09e-05',
 'м': '1.58e-04',
 'н': '1.99e-04',
 'о': '1.75e-03',
 'п': ' 0',
 'р': '1.20e-04',
 'с': '7.55e-05',
 'т': '5.15e-05',
 'у': '1.30e-04',
 'ф': ' 0',
 'х': ' 0',
 'ц': ' 0',
 'ч': ' 0',
 'ш': ' 0',
 'щ': ' 0',
 'ъ': '6.87e-06',
 'ы': ' 0',
 'ь': ' 0',
 'э': ' 0',
 'ю': ' 0',
 'я': ' 0'},
 'ц': { ' ': '1.58e-04',
 'а': '3.23e-04',
 'б': ' 0',
 'в': '2.75e-05',
 'г': ' 0',
 'д': '1.06e-04',
 'е': '9.58e-04',
 'ж': ' 0',
 'з': ' 0',
 'и': '2.04e-03',
 'й': ' 0',
 'к': '1.75e-04',
 'л': '3.43e-06',
 'м': ' 0',
 'н': '2.06e-05',
 'о': '1.03e-04',
 'п': '2.06e-05',
 'р': ' 0',
 'с': '3.43e-06',
 'т': '3.43e-06',
 'у': '6.52e-05',
 'ф': ' 0',
 'х': ' 0',
 'ц': ' 0',
 'ч': ' 0',
 'ш': ' 0',
 'щ': ' 0',
 'ъ': ' 0',
 'ы': '1.51e-04',
 'ь': ' 0',
 'э': ' 0',

'ю': ' 0',
 'я': ' 0'},
 'ч': {' ': '1.75e-04',
 'а': '2.24e-03',
 'б': ' 0',
 'в': '3.43e-05',
 'г': ' 0',
 'д': ' 0',
 'е': '3.54e-03',
 'ж': ' 0',
 'з': ' 0',
 'и': '1.68e-03',
 'й': ' 0',
 'к': '1.75e-04',
 'л': '6.87e-06',
 'м': '3.43e-06',
 'н': '1.19e-03',
 'о': '2.06e-05',
 'п': ' 0',
 'р': '3.43e-05',
 'с': ' 0',
 'т': '2.13e-03',
 'у': '1.99e-04',
 'ф': '3.43e-06',
 'х': ' 0',
 'ц': ' 0',
 'ч': ' 0',
 'ш': '9.27e-05',
 'щ': ' 0',
 'ъ': ' 0',
 'ы': ' 0',
 'ь': '1.99e-04',
 'э': ' 0',
 'ю': ' 0',
 'я': ' 0'},
 'ш': {' ': '1.06e-04',
 'а': '4.84e-04',
 'б': ' 0',
 'в': ' 0',
 'г': ' 0',
 'д': ' 0',
 'е': '1.75e-03',
 'ж': ' 0',
 'з': ' 0',
 'и': '1.58e-03',
 'й': ' 0',
 'к': '1.41e-04',
 'л': '2.47e-04',
 'м': '6.87e-06',
 'н': '3.78e-04',
 'о': '2.37e-04',
 'п': '3.43e-06',
 'р': '3.43e-06',
 'с': ' 0',
 'т': '3.50e-04',
 'у': '1.44e-04',
 'ф': ' 0',

'х': ' 0',
 'ц': ' 0',
 'ч': ' 0',
 'ш': ' 0',
 'щ': ' 0',
 'ъ': ' 0',
 'ы': ' 0',
 'ь': '1.30e-04',
 'э': ' 0',
 'ю': ' 0',
 'я': ' 0'},
 'ш': {' ': '6.87e-06',
 'а': '3.09e-04',
 'б': ' 0',
 'в': ' 0',
 'г': ' 0',
 'д': ' 0',
 'е': '1.64e-03',
 'ж': ' 0',
 'з': ' 0',
 'и': '1.01e-03',
 'й': ' 0',
 'к': ' 0',
 'л': ' 0',
 'м': ' 0',
 'н': '8.24e-05',
 'о': ' 0',
 'п': ' 0',
 'р': '3.43e-06',
 'с': ' 0',
 'т': ' 0',
 'у': '6.18e-05',
 'ф': ' 0',
 'х': ' 0',
 'ц': ' 0',
 'ч': ' 0',
 'ш': ' 0',
 'щ': ' 0',
 'ъ': ' 0',
 'ы': ' 0',
 'ь': '5.49e-05',
 'э': ' 0',
 'ю': ' 0',
 'я': ' 0'},
 'ъ': {' ': '6.87e-06',
 'а': ' 0',
 'б': ' 0',
 'в': ' 0',
 'г': ' 0',
 'д': ' 0',
 'е': '1.48e-04',
 'ж': ' 0',
 'з': ' 0',
 'и': ' 0',
 'й': ' 0',
 'к': ' 0',
 'л': ' 0',

'м': ' 0',
 'н': ' 0',
 'о': ' 0',
 'п': ' 0',
 'р': ' 0',
 'с': ' 0',
 'т': ' 0',
 'у': ' 0',
 'ф': ' 0',
 'х': ' 0',
 'ц': ' 0',
 'ч': ' 0',
 'ш': ' 0',
 'щ': ' 0',
 'ь': ' 0',
 'ы': ' 0',
 'ъ': ' 0',
 'э': ' 0',
 'ю': ' 0',
 'я': '1.27e-04'},
 'ы': {' ': '4.44e-03',
 'а': ' 0',
 'б': '8.58e-05',
 'в': '9.41e-04',
 'г': '9.95e-05',
 'д': '1.20e-04',
 'е': '2.10e-03',
 'ж': '3.43e-06',
 'з': '4.46e-05',
 'и': '4.12e-05',
 'й': '1.10e-03',
 'к': '5.49e-05',
 'л': '7.93e-04',
 'м': '1.51e-03',
 'н': '1.30e-04',
 'о': ' 0',
 'п': '2.06e-04',
 'р': '8.24e-05',
 'с': '4.74e-04',
 'т': '6.38e-04',
 'у': '6.87e-06',
 'ф': ' 0',
 'х': '2.15e-03',
 'ц': ' 0',
 'ч': '7.90e-05',
 'ш': '2.09e-04',
 'щ': ' 0',
 'ь': ' 0',
 'ы': ' 0',
 'ъ': ' 0',
 'э': ' 0',
 'ю': ' 0',
 'я': '6.18e-05'},
 'ъ': {' ': '7.17e-03',
 'а': ' 0',
 'б': '6.87e-05',
 'в': '1.72e-05',

'Г': '1.37e-05',
 'Д': '2.75e-05',
 'Е': '2.71e-04',
 'Ж': ' 0',
 'З': '1.44e-04',
 'И': '6.87e-05',
 'Й': ' 0',
 'К': '8.65e-04',
 'Л': ' 0',
 'М': '9.61e-05',
 'Н': '2.16e-03',
 'О': '1.24e-04',
 'П': '3.43e-06',
 'Р': ' 0',
 'С': '8.17e-04',
 'Т': '1.54e-04',
 'У': ' 0',
 'Ф': '6.87e-06',
 'Х': ' 0',
 'Ц': '9.61e-05',
 'Ч': '2.06e-05',
 'Ш': '5.25e-04',
 'Щ': '1.03e-05',
 'Ъ': ' 0',
 'Ы': ' 0',
 'Ь': ' 0',
 'Э': ' 0',
 'Ю': '3.74e-04',
 'Я': '8.93e-05'},
 'э': {' ': '4.46e-05',
 'а': ' 0',
 'б': '3.43e-06',
 'в': '3.78e-05',
 'г': ' 0',
 'д': '3.43e-06',
 'е': ' 0',
 'ж': ' 0',
 'з': ' 0',
 'и': ' 0',
 'й': '6.87e-06',
 'к': '9.27e-05',
 'л': '9.27e-05',
 'м': '2.40e-05',
 'н': '2.75e-05',
 'о': ' 0',
 'п': '6.87e-06',
 'р': '3.09e-05',
 'с': '3.09e-05',
 'т': '1.60e-03',
 'у': '3.43e-06',
 'ф': '8.58e-05',
 'х': ' 0',
 'ц': '6.87e-06',
 'ч': ' 0',
 'ш': '2.06e-05',
 'щ': ' 0',
 'ъ': ' 0',

'ы': ' 0',
 'ь': ' 0',
 'э': ' 0',
 'ю': ' 0',
 'я': '6.87e-06'},
 'ю': {' ': '2.74e-03',
 'а': '6.87e-06',
 'б': '2.13e-04',
 'в': ' 0',
 'г': '4.46e-05',
 'д': '3.33e-04',
 'е': '6.87e-06',
 'ж': '6.18e-05',
 'з': '2.75e-05',
 'и': ' 0',
 'й': '3.43e-06',
 'к': '1.37e-05',
 'л': '6.87e-06',
 'м': '9.95e-05',
 'н': '1.03e-05',
 'о': ' 0',
 'п': ' 0',
 'р': '6.87e-05',
 'с': '1.51e-04',
 'т': '9.54e-04',
 'у': ' 0',
 'ф': ' 0',
 'х': ' 0',
 'ц': '6.87e-06',
 'ч': '2.06e-04',
 'ш': '3.43e-06',
 'щ': '8.51e-04',
 'ъ': ' 0',
 'ы': ' 0',
 'ь': ' 0',
 'э': ' 0',
 'ю': '3.43e-05',
 'я': ' 0'},
 'я': {' ': '9.57e-03',
 'а': ' 0',
 'б': '6.87e-05',
 'в': '3.88e-04',
 'г': '7.55e-05',
 'д': '4.81e-04',
 'е': '2.92e-04',
 'ж': '2.23e-04',
 'з': '3.06e-04',
 'и': ' 0',
 'й': '3.09e-05',
 'к': '9.27e-05',
 'л': '2.16e-04',
 'м': '5.97e-04',
 'н': '5.11e-04',
 'о': '6.87e-06',
 'п': '1.72e-05',
 'р': '6.87e-05',
 'с': '2.85e-04',

'т': '1.26e-03',
 'у': ' 0',
 'ф': ' 0',
 'х': '3.43e-04',
 'ц': '1.03e-04',
 'ч': '1.10e-04',
 'ш': '1.03e-05',
 'щ': '2.33e-04',
 'ъ': ' 0',
 'ы': ' 0',
 'ь': ' 0',
 'э': ' 0',
 'ю': '1.96e-04',
 'я': '4.46e-05'}}

'Н1': 4.385129362944809,

'Н2_with_intersection': 3.9881215496418245,

'Н2_without_intersection': 3.988124884466209

- 2) 2. За допомогою програми CoolPinkProgram оцінити значення $H^{(10)}$, $H^{(20)}$, $H^{(30)}$

Приклад для Н1:

'Н1': 4.385129362944809

$m=32$

$$R = 1 - \frac{4.385129362944809}{\log_2 32} = 0,1229741274110382$$

Лабораторная работа №1

Произвольная часть текста:

человек_и

Использованные буквы:

., ш.

Порядок n-граммы:

5 символов

10 символов

15 символов

20 символов

25 символов

30 символов

35 символов

40 символов

45 символов

50 символов

Введенный символ:

ш

Символ по счету:

2

Номер эксперимента:

57

Неравенство для энтропии:

2,12305026852682 < H < 2,88947076907426

Двоичная таблица угаданных символов:

00100000000000000000000000000000

00000000000000000000000000000000

10000000000000000000000000000000

10000000000000000000000000000000

00010000000000000000000000000000

Поле ввода символов:

Продолжить

Другой

Вероятности:

q[1] = 0,4821428

q[2] = 0,0535714

q[3] = 0,0535714

q[4] = 0,1071428

q[5] = 0,0714285

q[6] = 0,0178571

q[7] = 0,0178571

q[8] = 0,0178571

q[9] = 0

q[10] = 0

q[11] = 0

q[12] = 0

q[13] = 0,017857

q[14] = 0,017857

q[15] = 0,017857

q[16] = 0

q[17] = 0

q[18] = 0

q[19] = 0

q[20] = 0

q[21] = 0

q[22] = 0

q[23] = 0,035714

q[24] = 0,017857

q[25] = 0,017857

q[26] = 0

q[27] = 0,017857

q[28] = 0

q[29] = 0,017857

q[30] = 0

q[31] = 0,017857

q[32] = 0

Строка состояния:

Вы не угадали. Введите другую букву

Лабораторная работа №1

Произвольная часть текста:
деньгами_а_то_что_в

Использованные буквы:
_

Порядок n-граммы:
5 символов
10 символов
15 символов
20 символов
25 символов
30 символов
35 символов
40 символов
45 символов
50 символов

Введенный символ: _ (пробел)
Символ по счету: 1
Номер эксперимента: 51

Неравенство для энтропии:
 $2,07580693188222 < H < 2,97848108839971$

Двоичная таблица угаданных символов:
10000000000000000000000000000000
00000001000000000000000000000000
00100000000000000000000000000000
10000000000000000000000000000000
01000000000000000000000000000000

Вероятности:
q[1] = 0,44
q[2] = 0,14
q[3] = 0,06
q[4] = 0,06
q[5] = 0,04
q[6] = 0,02
q[7] = 0,04
q[8] = 0,04
q[9] = 0,02
q[10] = 0,02
q[11] = 0
q[12] = 0,02
q[13] = 0
q[14] = 0
q[15] = 0,02
q[16] = 0
q[17] = 0
q[18] = 0
q[19] = 0
q[20] = 0
q[21] = 0
q[22] = 0,02
q[23] = 0
q[24] = 0,02
q[25] = 0
q[26] = 0,02
q[27] = 0
q[28] = 0,02
q[29] = 0
q[30] = 0
q[31] = 0
q[32] = 0

Поле ввода символов:
Продолжить Другой

Строка состояния:
Вы не угадали. Введите другую букву

Лабораторная работа №1

Произвольная часть текста:
_действительно_существовали_н

Использованные буквы:
_

Порядок n-граммы:
5 символов
10 символов
15 символов
20 символов
25 символов
30 символов
35 символов
40 символов
45 символов
50 символов

Введенный символ:
Символ по счету:
Номер эксперимента: 55

Неравенство для энтропии:
 $1,75013263382303 < H < 2,41480365074495$

Двоичная таблица угаданных символов:
10000000000000000000000000000000
00010000000000000000000000000000
00000000000000000000000000000000
00000000000100000000000000000000
10000000000000000000000000000000

Вероятности:
q[1] = 0,5925925
q[2] = 0,0925925
q[3] = 0
q[4] = 0,0555555
q[5] = 0,0185185
q[6] = 0,0185185
q[7] = 0
q[8] = 0
q[9] = 0,0185185
q[10] = 0,018518
q[11] = 0,018518
q[12] = 0,018518
q[13] = 0,018518
q[14] = 0
q[15] = 0
q[16] = 0
q[17] = 0
q[18] = 0
q[19] = 0
q[20] = 0
q[21] = 0
q[22] = 0
q[23] = 0,018518
q[24] = 0
q[25] = 0
q[26] = 0,037037
q[27] = 0,018518
q[28] = 0,037037
q[29] = 0
q[30] = 0
q[31] = 0,018518
q[32] = 0

Поле ввода символов:
Продолжить Другой

Строка состояния:

1. $H^{(10)} \quad 0,422106 \leq R \leq 0,57539$
2. $H^{(20)} \quad 0,4043038 \leq R \leq 0,5848388$
3. $H^{(30)} \quad 0,517039 \leq R \leq 0,6499736$

3) Висновки:

Під час виконання комп'ютерного практикуму ознайомився з поняттям ентропії та надлишковості. Навчився обраховувати частоту літер, біграм, ентропію та надлишковості на прикладі обраного тексту російською мовою. За допомогою програми CoolPinkProgram знайшов межі умовної ентропії джерела та оцінив надлишковість.